

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/33/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4418203129
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4418203129.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci navrhovateľky: A. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., X. Q. XXX/XX, zastúpená JUDr. Petrou Hromádkovou, advokátkou so sídlom v Štúrove, Széchényiho 6, proti povinnej osobe: B. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., Q. XX, zastúpený JUDr. Gergelyom Pšenákom, advokátom so sídlom v Nových Zámkoch, M. R. Štefánika 30, o určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky, o odvolaní povinnej osoby proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky, č.k. 16Pc/14/2018-100 zo dňa 5.apríla 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o nároku na náhradu trov konania **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh navrhovateľky zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 72 ods. 1,2, § 75 ods. 1,2 Zákona o rodine, § 52 CMP, ako aj skutočnosťami zistenými z obsahu spisu. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na vykonané dokazovanie, z ktorého zistil, že manželstvo účastníkov zaniklo rozvodom dňa 16.04.2018. Zánikom manželstva zanikli všetky osobné a osobnomajetkové práva a povinnosti manželov, teda aj vzájomná vyživovacia povinnosť medzi manželmi. Mal za preukázané, že navrhovateľka sa v čase rozhodovania súdu starala o maloleté dieťa, nar. 11.11.2017 a poberala materskú dávku vo výške 274,43 eura. Príjem navrhovateľky pozostával aj z výživného na dve maloleté deti spolu vo výške 190,- eur. náklady na bývanie predstavovali 305 eur. Súd dospel k záveru, že navrhovateľka v čase rozhodovania súdu má dostatok finančných prostriedkov na primeranú výživu. I napriek tomu, že navrhovateľka mala príjem, z ktorého je schopná uhradiť náklady na primeranú výživu, súd skúmal i majetkové pomery povinnej osoby. Povinná osoba sa vyjadrila, že jej príjem je len 217,- eur. Súd pri zamietnutí návrhu vychádzal i z toho, že povinná osoba vzhľadom na svoj zdravotný stav ako aj pracovné skúsenosti a možnosti sa mala snažiť zabezpečiť si zamestnanie, v ktorom by dosahovala aspoň minimálnu mzdu. Minimálna mzda za rok 2018 predstavovala sumu 480,- eur a za rok 2019 sumu 520,- eur. Ak z uvedenej sumy povinná osoba zaplatí výživné vo výške 190,- eur a náklady na bývanie 100,- eur, pretože býva v spoločnej domácnosti s priateľkou, ktorá by rovnako mala prispievať na bývanie, zostane jej suma 200,- eur, z ktorej by mohla uhrádzať všetky ostatné výdavky. Súd dal do pozornosti i tú skutočnosť, že aj keby bol preukázaný vyšší príjem povinnej osoby ako minimálna mzda, uvedená skutočnosť by neznamenala automaticky priznanie nároku na príspevok rozvedenej manželky, ak súd nemal preukázané, že navrhovateľka nemá dostatok finančných prostriedkov na úhradu primeranej výživy, ktorá okrem nákladov na stravovanie zahŕňa i náklady na ubytovanie, ošatenie, hygienické potreby, prípadne kultúrne vyžitie vzhľadom na vek navrhovateľky, čo v danej veci preukázané nebolo.

2. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal vzhľadom na nezistenie okolností prípadu, pre ktoré by bolo priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov spravodlivé. Poukázal na to, že Úspech v konaní ako legálny dôvod pre priznanie náhrady trov konania predpokladá len vecný rozsah konaní podľa CMP ustanovených v § 53. Naopak v situácii iných konaní podľa CMP možno pre odlišný postup ako postup podľa § 52 CMP (všeobecné pravidlo) použiť ustanovenie § 55 CMP a priznať náhradu trov konania vtedy, ak je to z ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

Povinná osoba navrhla priznať trovy konania, avšak súd vzhľadom na vyššie uvedené nepovažoval za spravodlivé trovy konania priznať a v neposlednom rade povinná osoba si trovy konania nevyčíslila a nepredložila návrh na ich priznanie. Uviedol, že v konaniach podľa CMP o nároku na náhradu trov konania a o výške trov konania súd rozhoduje v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§58).

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti o nároku na náhradu trov konania podala odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu povinná osoba. Rozhodnutie súdu, že žiadny z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania považoval za nedôvodné a hlavne nezákonné. V tejto súvislosti uviedol, že súd prvej inštancie mal priznať náhradu trov konania povinnej osobe podľa § 55 CMP. Práve toto ustanovenie pamätá na prípady, kedy by súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania mal brať do úvahy aj skutočnosť, že nie je spravodlivé, aby podávaním neodôvodnených návrhov dochádzalo zo strany navrhovateľa k zneužívaniu súdneho systému a spôsobovaniu ujmy na právach protistrany. Dôvodil tým, že návrh navrhovateľky je vykonštruovaný a podaný len z dôvodu strpčovania osobného života povinnej osobe, keď navrhovateľka v čase podania predmetného návrhu veľmi dobre poznala finančnú situáciu, tak svoju ako aj finančnú situáciu povinnej osoby, ktorá skutočnosť vyplýva už zo samotnej žaloby. Poukázal na to, že navrhovateľka si prisvojila aj spoločné úspory domácnosti, a teda disponujúc všetkými dovtedy nadobudnutými finančnými prostriedkami a poznajúc pracovnoprávny pomer a najmä výšku mzdy svojho exmanžela s prihliadnutím na výšku plateného výživného zo strany exmanžela na ich spoločné deti mohla a mala vedieť, že povinnej osobe nezostanú finančné prostriedky ešte na platenie jej výživného. Aj napriek uvedenému tvrdohlavo s cieľom uškodiť exmanželovi tento svoj návrh na výživné rozvedeného manžela podala, čím mu spôsobila škodu v zmysle vzniknutých trov konania. Záverom navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku zrušil a uložil povinnosť navrhovateľke znášať trovy v rozsahu 100%.

4. K odvolaniu povinnej osoby sa vyjadrila navrhovateľka, ktorá zdôraznila, že v čase podania návrhu na súd nemala vedomosť o príjme povinnej osoby. Domnievala sa, že povinná osoba má dostatočný príjem, pretože mala informácie, že povinná osoba sa venuje popri zamestnaní aj prerábaniu bytov. Poukázala na záver súdu, že príjem povinnej osoby musí byť vyšší ako povinná osoba v konaní uviedla. Na základe uvedeného mala za to, že boli splnené aj zákonné predpoklady na priznanie príspevku na výživu rozvedenej manželky zo strany súdu. Ďalej uviedla, že skutočnosť, že povinná osoba v septembri 2018 absolvovala leteckú zahraničnú dovolenku na gréckom ostrove Rodos v trvaní 10 dní, nesvedčí o údajnej nepriaznivej finančnej situácii povinnej osoby. Zdôraznila, že jej návrh bol podaný dôvodne, že hmotnoprávne predpoklady na jeho priznanie boli splnené a že priznanie náhrady trov konania v zmysle § 55 CMP by v žiadnom ohľade nebolo spravodlivé. Poukázala na to, že ust. § 55 CMP by sa malo aplikovať len výnimočne a jeho prípadná aplikácia by mala byť náležite zdôvodnená. Na základe vyššie uvedeného žiadala súd o zamietnutie odvolania povinnej osoby a o potvrdenie odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

5. Povinná osoba vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky poprela tvrdenie navrhovateľky, že nemala o príjme povinnej osoby poznatok. Skutočnosť, že povinná osoba sa mala zúčastniť leteckého zájazdu, nepovažovala za relevantný dôkaz na preukázanie nedôvodnosti odvolania povinnej osoby. Záverom poukázala na skutočnosť, že z dôvodu nízkeho príjmu a návrhu navrhovateľky na začatie exekučného konania je voči nej momentálne vedené exekučné konanie.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“ § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) prejednal vec a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o nároku na náhradu trov konania je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

7. Podľa § 387 odsek 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 odsek 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľka sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 12.06.2018 domáhala voči povinnej osobe určenia príspevku na výživu rozvedenej manželky tak, že povinná osoba je povinná prispievať na jej výživu sumou 70,- eur mesačne, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred od podania návrhu. Súd prvej inštancie návrh navrhovateľky zamietol a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania. Povinná osoba podala voči výroku o nároku na náhradu trov konania odvolanie.

10. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní povinnej osoby dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania postupoval správne, keď o trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov konania nárok na ich náhradu nepriznal. Keďže odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti za správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí.

11. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 53 CMP, v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

13. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

14. Generálna klauzula formulovaná v § 52 CMP vychádza z predpokladu, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Touto formuláciou sa okrem iného zdôrazňuje výnimočnosť uplatňovania nároku na náhradu trov konania v prípadoch, ak to zákon výslovne pripúšťa. Civilný sporový poriadok zakotvuje ustanovenie § 257, ktoré výnimočne umožňuje súdu nepriznať nárok na náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitého zreteľa. Obdobou § 257 CSP z hľadiska využitia jeho výnimočnosti predstavuje § 55 CMP. Aj predmetné ustanovenie (§ 55 CMP) predstavuje prelomenie generálnej klauzuly, avšak v konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku, kde vo všeobecnosti platí, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Aplikácia konkrétneho ustanovenia prichádza do úvahy za predpokladu, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Ak súd vyhodnotí, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, môže priznať nárok na náhradu trov konania v akomkoľvek konaní podľa Civilného mimosporového poriadku, t. j. nielen v konaniach vymedzených v § 53 CMP. Predmetné ustanovenie obdobne ako § 55 CMP predstavuje tzv. materiálny korektív. Vzhľadom na vyššie uvedené atribúty možno konštatovať, že aplikácia ustanovenia § 55 CMP predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla, a preto musí byť takáto výnimka náležite odôvodnená. Predpoklad, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, musí súd vyhodnotiť z úradnej moci, za predpokladu, že si účastník konania alebo iná osoba uplatnila nárok na náhradu trov konania a nejde o konania vymenované v § 53 CMP, t. j. o konanie vo veciach určenie rodičovstva a o konanie vo veciach notárskych úschov. V prípade, že by prišlo k uplatneniu nároku na náhradu trov konania a súd rozumie, že sú tu okolnosti, s ohľadom na ktoré je spravodlivé náhradu trov konania priznať, musí účastníka, ktorý má byť zviazaný na náhradu trov konania, na túto skutočnosť vopred upozorniť a dať mu priestor na predstavenie prípadných opačných argumentov. Pri hodnotení kritéria, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, by nemal súd ako jediné kritérium zohľadňovať osobné a majetkové pomery účastníkov. Relevantné by mali byť práve okolnosti prejednávanej veci.

15. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že o trovách konania je potrebné rozhodnúť podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd je toho názoru, že v konaní neboli zistené také okolnosti prípadu, pre ktoré by bolo priznanie

náhrady trov konania povinnej osobe spravodlivé. Použitie ust. § 55 CMP predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla, a preto musí byť táto výnimka náležite odôvodnená. Tvrdenie povinnej osoby, že návrh navrhovateľky je vykonštruovaný a podaný len z dôvodu strpčovania osobného života povinnej osobe, keď navrhovateľka v čase podania návrhu veľmi dobre poznala svoju finančnú situáciu, rovnako finančnú situáciu povinnej osoby, ako dôvod aplikácie ust. § 55 CMP, neobstojí. Takýto subjektívny postoj by potom musela mať každá povinná osoba v konaní o určenie vyživovacej povinnosti. V každom takomto konaní súd v rámci dokazovania zisťuje, a to bez ohľadu na povinnosť tvrdenia navrhovateľa, aké sú zárobné, majetkové a osobné pomery účastníkov konania. Je zrejmé, že navrhovateľka pri podaní návrhu na súd nemohla mať presnú vedomosť o súčasnej finančnej situácii povinnej osoby (exmanžela), keďže s ním už nezdíela spoločnú domácnosť. Nemožno preto súhlasiť s tvrdením odvolateľa, že navrhovateľka dobre poznala jeho finančné pomery. Rovnako nemožno považovať jej návrh za šikanózný alebo vykonštruovaný, keďže jej jediným príjmom sú materské dávky a výživné na maloleté deti. Odvolací súd preto dospel k záveru, že v danom prípade nie sú dané také okolnosti, ktoré by zakladali možnosť priznania nároku na náhradu trov konania povinnej osobe. Na základe uvedeného, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal, ako vecne správne potvrdil.

16. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).